

**Vilvoorde
Aardebergstraat
[5.34VIL3033]**

**Archeologienota
2017E18
Verslag van Resultaten**

Sander

Van De Velde

Pieter

Laloo

Project:
Vilvoorde – Aardebergstraat 5.34 VIL3033

Opdrachtgever:
Aquafin nv
Dijkstraat 8
2630 Aartselaar
BTW BE0440 691 388

Uitvoerder:
GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Sander Van De Velde, Pieter LALOO

© 2017 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba

Inhoudstafel

Colofon	i
Inhoudsopgave	ii
Inleiding	iii
HOOFDSTUK 1: Bureauonderzoek	
1.1 Beschrijvend gedeelte	p.1
1.1.1 Administratieve gegevens	p.1
1.1.2 Archeologische voorkennis	p.3
1.1.3 De onderzoeksopdracht	p.3
1.1.4 Beschrijving werkwijze en strategie vooronderzoek.....	p.5
1.2 Assessment.....	p.5
1.2.1 Landschappelijke situering	p.6
1.2.2 Historisch cartografisch, en archeologische situering	p.8
1.2.4 Interpretatie – datering onderzoeksgebied	p.12
1.2.5 Archeologische verwachting – bureauonderzoek	p.12
Bibliografie	iv
Bijlage	v

Inleiding

Aquafin nv plant werkzaamheden aan het rioolstelsel te Koningslo, deelgemeente van Vilvoorde in de provincie Vlaams-Brabant. Teneinde een gescheiden riolering te bekomen in de Aardebergstraat, voorziet Aquafin een ca. 572 m lang projecttracé vanaf de gemeentegrens met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het zuidoosten tot huisnummer 2 in het noordwesten. Ingrepen hebben ook plaats in de indringersweg en streekbaan. Het projectgebied valt nagenoeg volledig samen met het publiek domein; de openbare weg..

De als plangebied gemarkeerde oppervlakte overschrijdt drempelwaarden opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet [concreet: opp. > ca. 4945 m²]. Het projectgebied bevindt zich niet in een vastgestelde archeologische zone, in een beschermde archeologische site of in een gebied waar geen archeologische erfgoed meer te verwachten valt [GGA]. Hierdoor moet een archeologienota worden opgesteld. GATE werd aangesteld om deze archeologienota door middel van een bureauonderzoek op te maken met advies naar eventueel uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding of vrijgave.

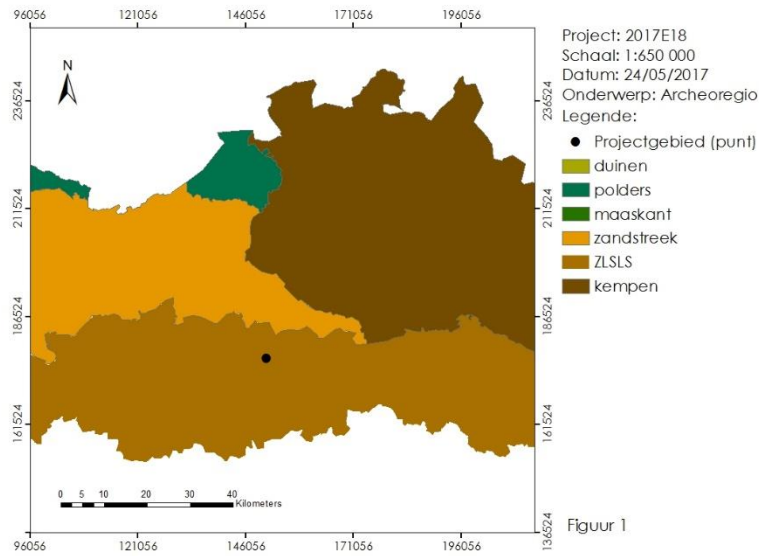
DEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN

1. Bureauonderzoek

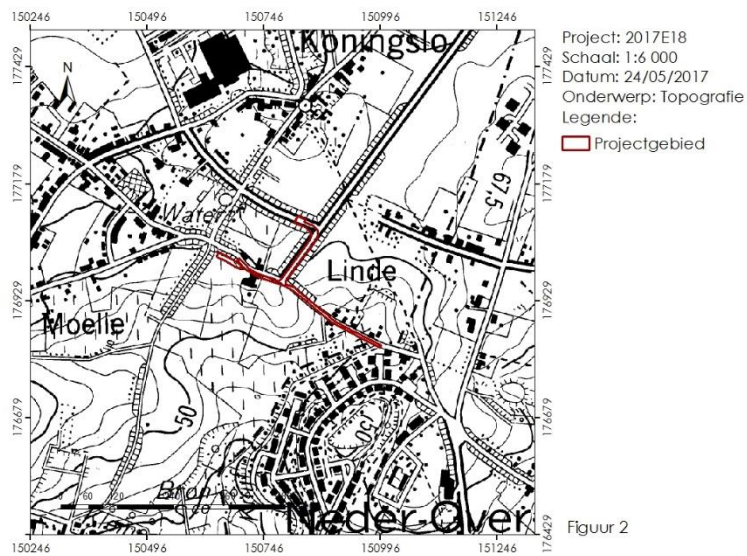
1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode vooronderzoek	2017E18	
Wettelijk depot	Nvt.	
Erkend archeoloog	Pieter Laloo [OE/ERK/Archeoloog/2015/00074]	
Bounding box	X_1	y_1
	150724,203	177107,126
	151073,983	176968,159
	150993,549	176682,581
	150643,770	177024,780
Begin- en einddatum bureauonderzoek	29 mei – 30 mei 2017	
Zoektermen Inventaris Onroerend Erfgoed	Bureauonderzoek	
Geografische situering [Fig. 1-4]	Het plangebied bevindt zich te Koningslo [prov. Vlaams-Brabant]. Het valt volledig samen met Oostelijke deel van de Aardebergstraat, het zuidelijke uiteinde van de Indringsweg en daarop uitgevende Streekbaan. Het tracé wordt in het zuidoosten afgebakend door de gemeentegrens met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.	
Overzicht bodemingrepen [Fig. bijlage]	Het projectgebied is ca. 4945 m² groot. Hierbinnen bedraagt de geplande bodemingreep ca. 1788 m² in de vorm van een doorlopende, 894 m lange werksleuf. In de sleuf wordt zowel een persleiding als DWA-buis ingegraven op met het lokale reliëf mee variërende diepten [benaderend gemiddelde bedraagt 1,65 m t.o.v. het huidige wegdek]. Voorts worden twee pompstations ingericht om gravitair aangevoerde vuilvracht door persleidingen te kunnen aansluiten op het bestaande rioolnet. Beide stations hebben bij benadering de dimensies 5 m bij 2 m en worden tussen 2 m en 2,4 m diep ingegraven tegenover het maaiveld. Reeds aanwezige verstoring van het bodemarchief beperkt zich tot de 0,7 m diepe weggkoffers van de hierboven vermelde straten.	

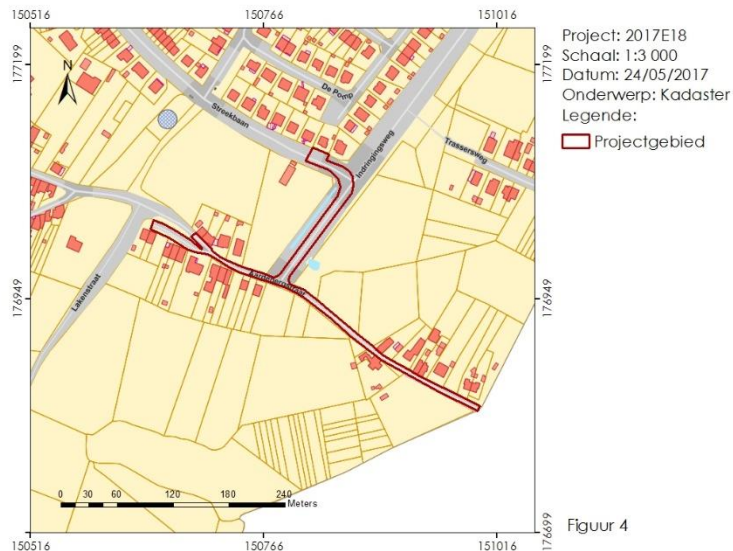
Figuur 1

Figuur 2

Figuur 3

Figuur 4

1.1.2 Archeologische voorkennis

Er hebben nog geen archeologische opgravingen, of prospecties plaats gehad binnen het projectgebied.

1.1.3 De onderzoeksoopdracht

1.1.3.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, de topografie, de geomorfologie, het bodemgebruik, de vegetatie en de historische ingrepen, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het projectgebied opgesteld.

Specifieke vraagstellingen met betrekking tot de projectzone zijn:

- Heeft het projectgebied archeologisch potentieel?
- Is er sprake van verstoring van dit potentieel? Zo ja, in welke mate kan deze eventuele vindplaatsen hebben aangetast?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden?
- Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?
- Welke aspecten verdienen aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

1.1.3.2 Randvoorwaarden

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel onmogelijk, of is juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning. Het betreft immers werken aan de openbare weg.

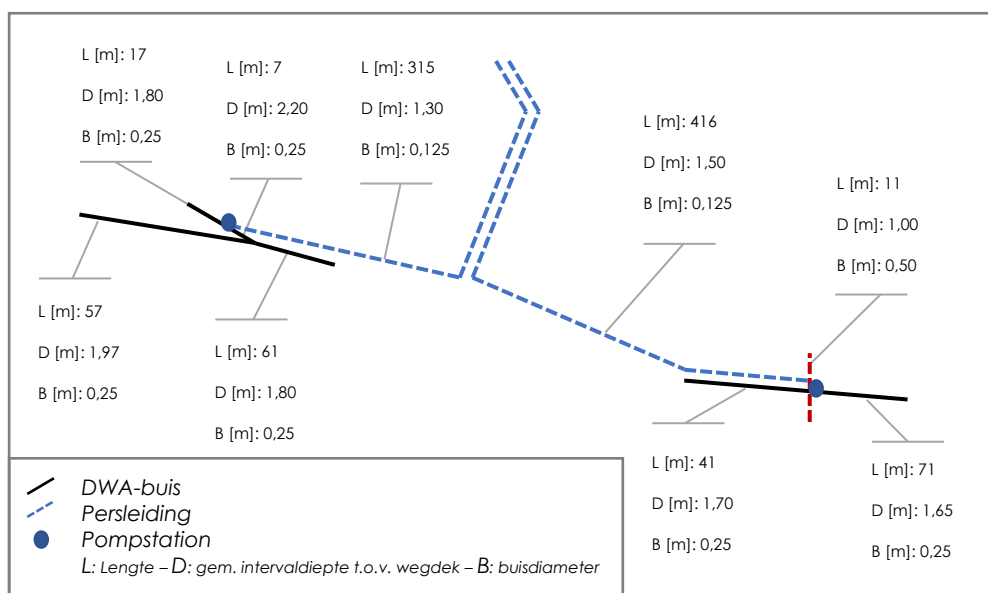
De initiatiefnemer opteert voor de uitzonderingsprocedure waarbij een archeologienota wordt aangeleverd uitsluitend op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er binnen het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem of werfbegeleiding wenselijk is en/of vrijgave mogelijk is.

1.1.3.3 Beschrijving van de door de initiatiefnemer geplande werken en bodem-ingrepen, geïllustreerd met een overzichtsplan en doorsneden

Het projectgebied overlapt integraal met het verloop van de Aardenbergstraat en delen van de Streekbaan en Indringersweg. Het beoogde doel van de geplande ingrepen is het scheiden van het huidige rioolstelsel in de Aardenbergstraat in aparte DWA- en RWA-rioleringen. Na afloop wordt eveneens integraal wegherstel voorzien.

Hiertoe zal de huidige gemengde leiding in gebruik blijven als RWA-leiding. Regenwater stroomt in het westelijke straatdeel af naar de bestaande bermgracht. In het oostelijke deel stroomt regenwater naar de holle weg. Huisnummers 2 tot 12 en 20 tot 61 zullen worden aangesloten op een nieuw te installeren DWA-buis. Om het lokale reliëf te overkomen wordt de nieuwe DWA-leiding gravitair afgeleid naar twee te installeren pompstations [ter hoogte van huisnummer 9 en 49]. Van waaruit de vuilvracht door een persleiding wordt aangesloten op het bestaande rioolstelsel ter hoogte van huisnummer 1 in de Streekbaan.

Het onderzoeksgebied is 4945 m² groot. Hierbinnen houden de gesegmenteerde werken de aanleg van 265 m DWA-buis in, alsook 731 m persleiding en twee pompstations, respectievelijk in het westelijke deel [PS1] en oostelijke deel van de Aardenbergstraat [PS2]. Alle leidingen worden aangelegd in een open werksleuf van 2 m breed op de aangegeven diepte [Fig. 12]. Waar mogelijk worden parallel lopende buizen in één sleuf aangelegd. Dit resulteert in één doorlopende, open werksleuf van ca. 894 m, of 1788 m².

Figuur 12: gestileerde weergave geplande rioolwerken

De twee aangeduide pompstations zijn zodanig ingepland dat ze gravitair aangevoerde vuilvracht door persleidingen kunnen aansluiten op het bestaande rioolnet. Beiden hebben bij benadering de dimensies 5 m bij 2 m en worden tussen 2 m en 2,4 m diep ingegraven tegenover het maaiveld.

Detailplannen uit de plannenbundel van de stedenbouwkundige aanvraag zijn terug te vinden in de bijlage.

1.1.4 Beschrijving werkwijze en strategie van het vooronderzoek

GATE werd aangesteld om deze archeologienota door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van GATE.

De oppervlakte van de percelen en de bodemingrepen overschrijden de drempelwaarden die opgenomen zijn in het Onroerenderfgoeddecreet. Het projectgebied bevindt zich overigens niet in een vastgestelde archeologische zone, een beschermde archeologische site of binnen gebieden waar geen archeologische erfgoed meer te verwachten valt (GGA). Hierdoor moet een archeologienota worden opgesteld.

De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De nota werd digitaal opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. In die GIS werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op www.geopunt.be, www.dov.vlaanderen.be, www.geo.onroerenderfgoed.be, www.cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

1.2 Assessment

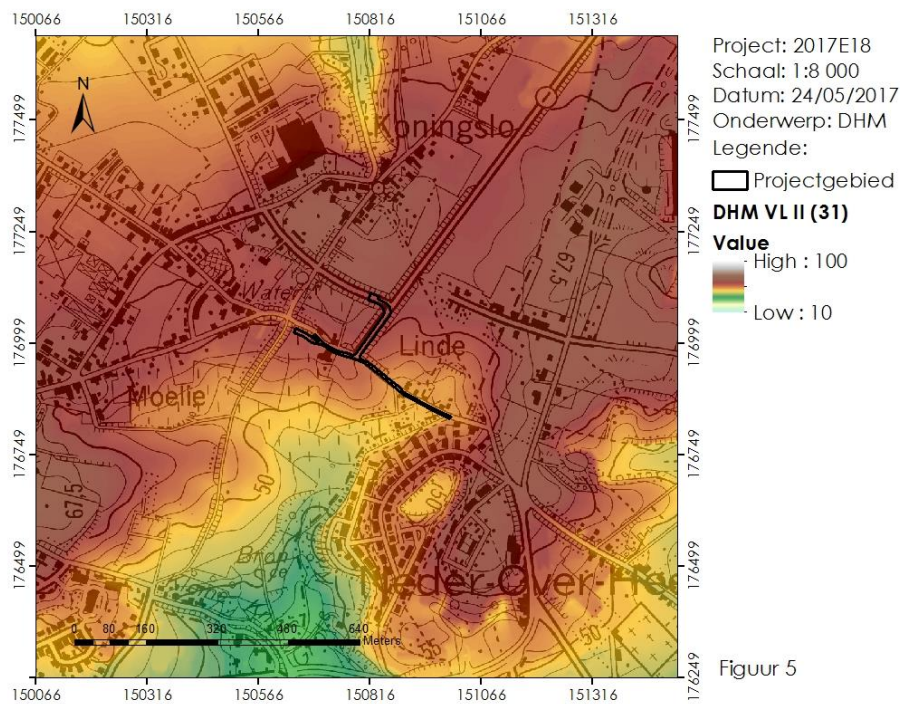
Dit bureauonderzoek plaatst het projectgebied binnen een landschappelijk en archeologisch kader, waarbij rekening gehouden wordt met het ontwerpplan van de toekomstige bouwwerken. Deze studie dient als voorbereiding van een eventueel vervolgonderzoek, waar rekening kan worden gehouden met de geplande grondwerken, of de reeds gekende archeologische, geologische en bodemkundige fenomenen. Daarnaast helpt de voorbereiding mee tot het opstellen van een [mogelijke] archeologische verwachting per zone waarmee zowel tijdens toekomstige bouwwerken, als tijdens de uitvoering van het vervolgonderzoek rekening gehouden wordt. Door raadpleging van de CAI [Centraal Archeologische Inventaris] en archeologische literatuur wordt ten slotte ook nagegaan in hoeverre er gekende vindplaatsen aanwezig zijn in de nabijheid van het onderzoeksgebied.

Deze studie maakt gebruik van verscheidene datasets. Uitgangspunt is het ontwerpplan met informatie over de toekomstige grondwerken, verkregen van de initiatiefnemer. Deze informatie wordt vervolgens geprojecteerd op de bodemkundige en geologische kaart. Vervolgens worden de historische kaarten als de archeologische inventaris onder de loep genomen om de gekende archeologische sites in en nabij het projectgebied te registreren.

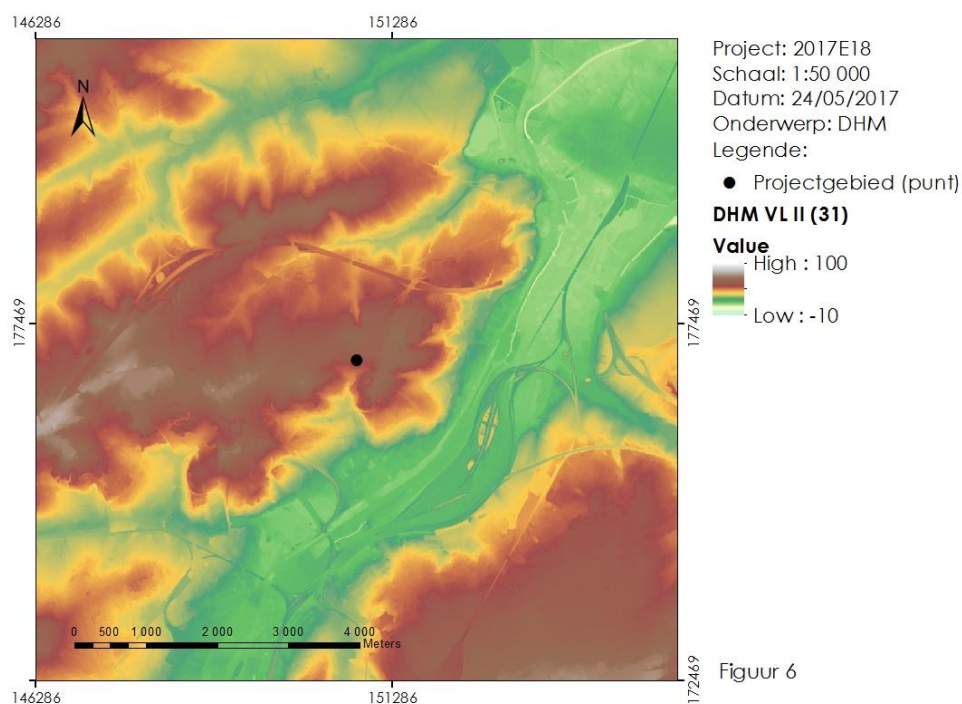
¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De aan- of afwezigheid van archeologische sporen dient met verder archeologisch onderzoek vastgesteld te worden.

1.2.1 Landschappelijke situering

Het onderzoeksgebied situeert zich in deelgemeente Koningslo, in het zuidwesten van Vilvoorde [provincie Vlaams-Brabant]. Koningslo bevindt zich vandaag centraal in de zandleemstreek. Geografisch plaatsen we het gebied in de groene gordel om Brussel, net binnen de Brusselse ringweg [R0]. Het onderzoeksgebied is gelegen op de oostelijke uitlopers van de cuesta van Asse; een west-oost georiënteerde hoogte in het landschap [tot 77 m TAW] die in het oosten uitloopt in stroomgebied van de Zenne [ca. 16 m TAW][Fig.5-6].

Figuur 5

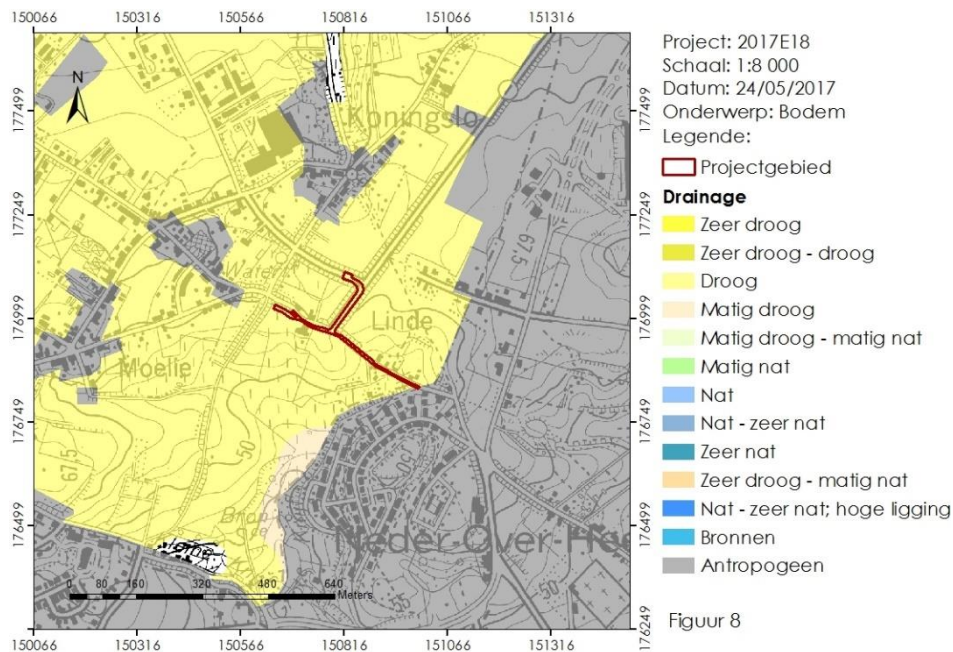
Figuur 6

De cuesta is in superpositie geconstitueerd uit de Formaties van Kortrijk [basis], Tielt, Brussel, Gent, Lede, Maldegem, St.-Huibrechts-Hern en Bolderberg [top]. Hun sedimenten zijn allen overwegend samengesteld uit de afwisseling van [zeer] fijn, grijsgroen zand en silt- of kleilagen; en zijn in meer of mindere mate mica en glauconiethoudend. In de Formaties van Lede en Brussel komen lokaal kalksteenbanken voor.

Het onderzoeksgebied situeren we op de oostelijke uitloper van de hoogte, nabij de zuidelijke kam [Fig. 5]. De weerslag van die landschappelijke positie lezen we af in het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen [DHM]: Het plangebied is gelegen op ca. 60 m TAW. Een 500' tal meter naar het zuiden is rijst het land nog slechts 17 m op boven de zeespiegel. Naar het noorden en oosten dient om dezelfde hoogte te overbruggen anderhalve tot twee kilometer afgelegd te worden [resp. de Tangebeekvallei en de Zennevallei].

Nabij de kam van een cuesta ontspringen verschillende beken die over de cuestarug afstromen naar het noorden en noordoosten [het historisch stroomgebied van de Zenne]. Hierbij schuren ze, veelal parallelle, ondiepe beekvalleien uit in de dunne Quartaire deklaag; zo ook de Tangebeek, en Sprietmolenbeek.

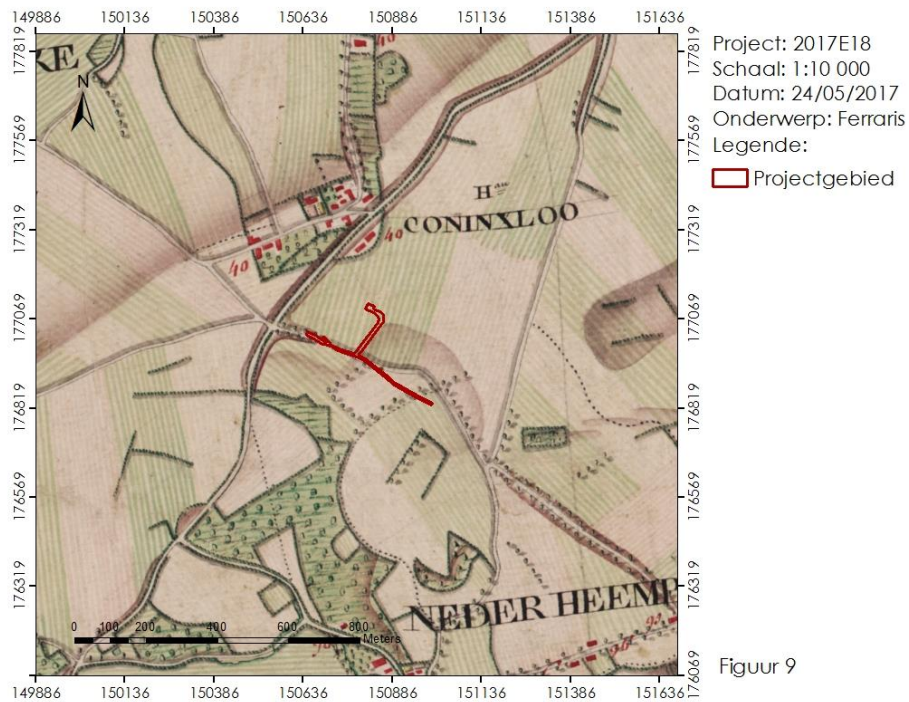

De inplanting van het plangebied langs het hoogste punt in het landschap [de cuetakam] maakt dat oppervlakte water afvloeit. De permeabiliteit van zandig leem- en leembodems bevordert tevens de percolatie van regenwater. Het gevolg is een relatief droge bodem [Fig. 8].

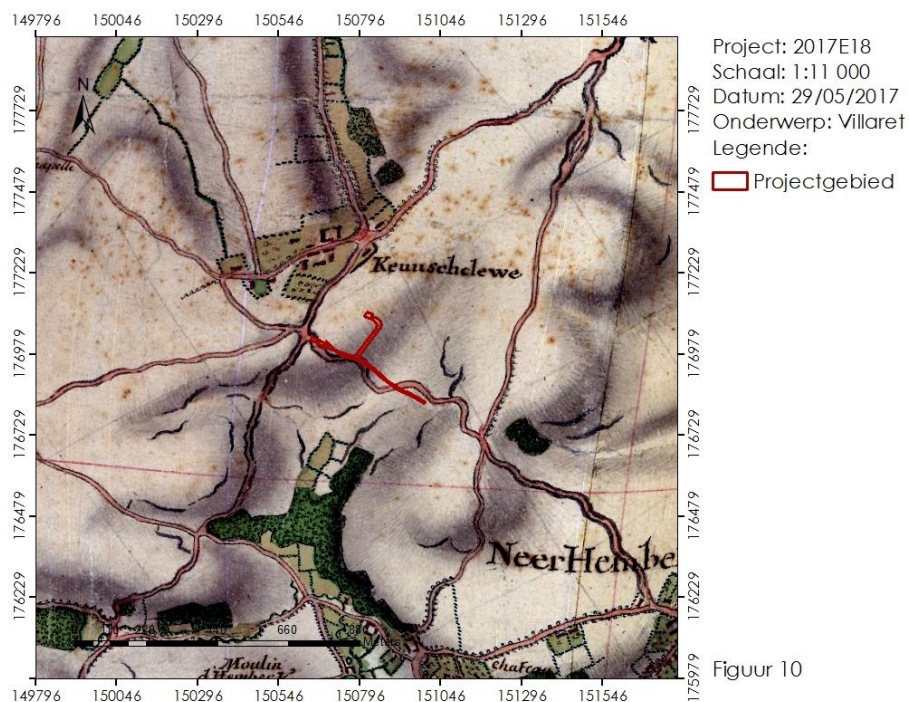
1.2.2 Historisch cartografisch, en archeologische situering

Voor een gedetailleerd beeld over de evolutie van het bodemgebruik refereren we naar overzichtskaarten ouder dan de Kabinetskaart van Ferraris [1770-1778]. Niet veronachtzamd dat deze zelden nauwkeurig genoeg zijn. Een uitzondering hierop is de Villaretkaart, welke [slechts] 30 jaar ouder is dan de Kaarten van Ferraris. Een impliciete conventie is dat het bosareaal in Vlaanderen tussen de Romeinse tijd en de 10de eeuw, alsook tussen het begin van de late middeleeuwen en het einde van het Ancien Régime, niet [meer] is afgenomen. Deze interpretatie is vooral gestoeld op tot referentiewerk verheven synthesestudies van Tack et al. [1993] en Verhulst [1995]. Aldus vormen we een ruw chronologisch kader waarin fasen van intensieve ontginning van het landschap worden afgewisseld met stabiele, of zelfs regenererende, intervallen.

We maken een noodzakelijke kanttekening met betrekking tot het idee van een 'bevroren landschap' tussen het einde van de middeleeuwse ontginningsfase omstreeks 1250 en het landschap zoals afgebeeld op de kaart van Ferraris. De aanname is dat het kaartmateriaal uit de 18de eeuw bij benadering een getrouw beeld verschaft van het landschap in de 13de eeuw. Dit wordt in de hand gewerkt door de afwezigheid van voldoende accuraat kaartmateriaal uit tussenliggende perioden. Voorts ontbreekt een synthesebeeld op basis van recenter paleo-ecologische studies uitgevoerd ten behoeve van individuele sites; wat mogelijk een dynamischer beeld schets van de late en post middeleeuwen.

Figuur 9

Figuur 10

Wanneer we het plangebied projecteren op de Ferrariskaart [Kaartblad 75-76], of Villaretkaat, merken we gelijkenissen op met de huidige landschapsindeling, zij het véél minder geurbaniseerd [Fig. 9-10]. Afgaand op bovenstaande gefaseerde exploitatie van het landschap, stamt de genese van het afgebeelde landschap uit de volle middeleeuwen [10de-13de eeuw]: Een historisch gedocumenteerde fase waarin het politieke en economische landschap ingrijpend veranderde:

De macht van het Karolingisch koningschap was tanende en zo ook de stabiliteit van haar politieke Domeinstructuur. Een gegeven waarop de lokale adel, m.n. de Graaf van Vlaanderen en Hertog van Brabant, kapitaliseerde

middels gerichte, grootschalige ontsluiting van voormalig wastine- en boslandschap. Daarmee samengaan kent de periode ongekeerde groei en ontwikkeling van steden, welke gevoed moeten worden en voorzien van een constante stroom bouwstoffen.

In de eerste helft van de 13de eeuw viel de ontsluiting van nieuwe, door verkoop of intrige verkregen, gronden in toenemende mate toe aan verschillende abdijen en kleinere lekenheren. Het voormalig gemeenschappelijke gebruiksrecht van omliggende gehuchten om op de velden vee te laten grazen, turf te steken, of houtskool te branden werd opgeheven wanneer de Graaf de velden vrijgaf aan deze kapitaalkrachtige nieuwe spelers. Het groeiende prestigegehalte van de ontwikkelingsprojecten op evenredig toenemende marginale gronden, zorgde ca. 1250 voor een opstapeling van schulden door gebrekkige rendabiliteit van de bodem. Hierop werd grootschalige ingebruikname van land een vermeende halt toegeroepen.

Aanvankelijk is de machtsverschuiving te merken in het uitbreiden van individuele nuclei akkerland; al dan niet gecentreerd rond een agglomeratie. Vandaaruit groeit gecultiveerd land snel uit tot een aaneengesloten lappendeken. Zo ook de regio Tussen Vilvoorde en Brussel, waar het onderzoeksgebied zich bevindt.

Gekende bosmassieven slonken of verdwenen geheel in de geschetste periode. Uitzonderingen hierop zijn warandes², en enkele restbosgebieden in bezit van abdijen. Langs de kam van de cuesta van Asse strekte zich vóór de 11de eeuw een aaneengesloten licht loofwoud uit. Het bos werd door intensieve exploitatie en uitbreiding van akkerland op de cuesta tijdens de 'grote ontginningsbeweging' teruggedrongen tot een drietal restbossen in eigendom van de Premonstratenzerabdij Dielegem. Het Laarbeekbos, Dielegembos en Poelbos bevinden zich vandaag ten westen van het plangebied in Jette en Dielegem. Met dank aan Tertiaire opduikingen van de Formaties van Brussel en Lede bood de cuesta vanaf de 12de eeuw [tot de 15de eeuw] plaats aan verscheidene kalksteengroeves. De 'Laar' in Laarbeekbos verwijst hier etymologisch naar.

Veelal voert etymologie de 'Lo' in toponiemen, zoals Koningslo, terug op het Germaanse woord 'Lauhaz' voor open plek in loofbosgebied op een hoog gelegen plaats. We trekken hier een parallel met onder meer het *Hervaldolugo*, een immens bosgebied uit de Romeinse periode rondom het huidige Roksem [West-Vlaanderen]. Dit woud wordt veelal gerefereerd samen met rituele open plaatsen en gelieerd aan ons bekende Gallo-Romeinse aanwezigheid in de omgeving.

Met dezelfde gedachte in het achterhoofd noemen we de 'Schapenweg'³, een bekende Romeinse verkeersader van Asse, over Vilvoorde, naar Elewijt [De Maegd 1975; Driesen 2012]. Het verloop van de toenmalige weg komt overeen met de huidige Romeinsesteenweg, waarlangs in het verleden reeds gewag werd gemaakt van Romeinse *Villae*. De weg komt op de kaarten van Ferraris en Villaret overeen met een holle weg waarop het projectgebied uitgaat. In het noordoostelijke verlengde van de Romeinsesteenweg werd bij noodonderzoek gedurende rioolwerken onder de huidige ringweg "een laag keien waarop dwars, hier en daar, eikenhouten balken met een ingekapt gat lagen" geregistreerd [CAI-id. 3210; Sevenants 1987]. In welke mate het een

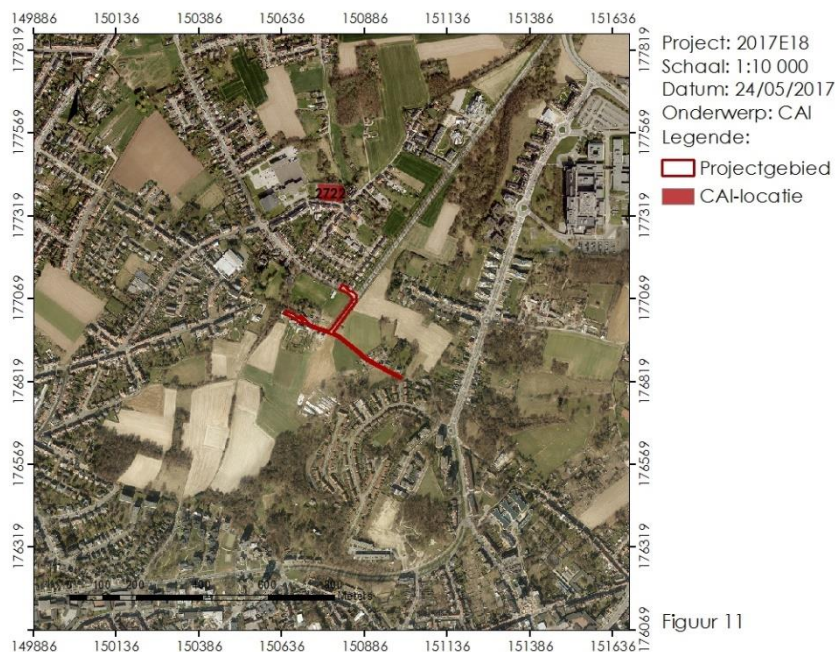
² 'Warande' is een toponiem gelieerd aan bos in adellijk leen en in gebruik als jachtdomein en/of houtopslag.

³ Tot de helft van de 20ste eeuw werden, langs deze weg, in grote getale schapen van winter naar zomer weides gedreven.

[pre]historisch wegdek betreft van de Romeinse weg is niet nader bestudeerd.

De 'Lo', of open plek, kunnen we verder liëren aan een omvangrijke artificiële ophoging enkele kilometers ten oosten van het plangebied. De ophoging, geplaatst in de ijzertijd, werd in 1987 geïnterpreteerd als Nervische vluchtburch [CAI-id. 3207; Sevenants 1987].

Naast bosgebied is het zuid-noord georiënteerde kanaal [zichtbaar op Villaret en Ferraris] pal ten oosten van het plangebied een tweede belangrijk landschapsrelict. Het kanaal Brussel-Rupel, of de Willebroekvaart, vormt sinds 1561 het bevaarbaar, rechtgetrokken alternatief voor de grillige loop van de Zenne. Het kanaal is ingepland centraal op het laagste punt van de brede Zenneriviervallei. De eigenlijke rivier stroomt nog ten zuiden van het kanaal. De Zenne vormde een van de vitale handelswegen van groeiend Brussel in de volle middeleeuwen. De waterloop gaf in het noorden toegang tot de Dijle-, Rupel- en Schelderivier, en faciliteerde dusdanig handelsverkeer met Leuven, Mechelen en Antwerpen. De aanleiding voor de inrichting van het kanaal gaat terug tot in 1301, wanneer hertog Jan II van Brabant de Mechelse heerlijkheid verwerft van de prinsbisschop van Luik. De hertog ontnam Antwerpen haar traditioneel stapelrecht⁴ op vis, zout en graan en kende het toe aan zijn persoonlijke heerlijkheid Mechelen. De financiële en logistieke wurggreep van de hertog leidde tot verscheidene conflicten en processen tot in 1477 de Maria van Bourgondië toestemming werd verleend aan Brussel voor het graven van een alternatief kanaal dat zou uitmonden op het grondgebied van Mechelen in de Dijle. Door tegenwerking vanuit Mechelen werd in 1531 een alternatieve loop voorgesteld [met monding in de Rupel in Willebroek] en goedgekeurd onder het bewind van Keizer Karel V. Tussen 1550 en 1561 werd het 20 km lange kanaal aangelegd en voorzien van vier sluizen om een 15'tal hoogtemeters te overwinnen op weg naar Brussel. De Grillige Zennerivier kreeg eerder al een vergelijkbaar kanaal aan haar bovenloop ten zuiden van Brussel, vanuit Charleroi.

⁴ Het stapelrecht dicteert dat alle gespecificeerde over zee ingevoerde goederen de eerste drie dagen na lossing ter plaatse moeten worden aangeboden vóór doorvoer werd toegestaan, tenzij een extra tol betaald werd.

Figuur 11 geeft een overzicht van de gekende archeologische vindplaatsen die zijn opgenomen in de CAI-databank, geprojecteerd op een orthografische kaart. Ten eerste geeft dit een idee over welke onderzoeken plaatsvonden op sites in de directe omgeving. Ten tweede creëert dit een beeld van het archeologisch potentieel dat de site te bieden heeft.

Het projectgebied bevindt zich niet in een beschermde archeologische zone, ook niet in een zone waar geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt. Op de enkele, in kaart gebrachte, locatie na, bevinden zich geen erfgoedindicatoren binnen een redelijke afstand om het projectgebied [*supra*].

Wel vervolledigen we de archeologische context met een extra nadruk op de aard van het landschap en haar relevantie voor de inplanting en detectie van prehistorische steentijdsites. Heuvelflanken op de grens tussen verschillende ecologische gradiënten, i.e. droog, hoger gelegen bosgebied en laaggelegen, natte beekvalleien en *wetlands*, zijn de facto uitgelezen locaties voor het treffen van [tijdelijke] kampen van prehistorische jager-verzamelaars. Hiertoe dienen echter wel alle omgevingsfactoren optimaal te zijn, i.e. is er sprake van een begraven bodem door natuurlijke [colluvium] of antropogene actoren [middeleeuwse landbouwophoging]? Is de bodem in het verleden reeds verstoord geweest? *Etc.*

1.2.3 Interpretatie – datering onderzoeksgebied

Het projectgebied bevindt zich in de gemeente Vilvoorde [provincie Vlaams-Brabant]. Binnen het projectgebied werd nog geen archeologisch [voor]onderzoek uitgevoerd. Historisch kaartmateriaal, literatuur, alsook lokale toponymie, schetst het beeld van een historische landbouw- én transit gebied in droge leembodem nabij de kam van de cuesta van Asse. Het projectgebied bevindt zich verder langsheen het historisch druk bereide gebied tussen Brussel in het zuiden en Mechelen en Antwerpen in het noorden. Verder terug in de tijd situeren we eveneens een Romeinse uitvalsweg vlakbij het plangebied.

1.2.4 Archeologische verwachting - bureaustudie

Het onderzoeksgebied bevindt zich te Koningslo op de oostelijke uitloper van de cuesta van Asse; Een locatie gekarakteriseerd door een goed gedraineerde leembodem. Het projectgebied is 4945 m² groot en valt nagenoeg geheel samen met de openbare weg. De reeds aanwezige verstoring beperkt zich tot de fundering van het reeds aanwezige wegdek en bestaande riolering.

De archeologische verwachting op basis van kennisname van de historische en landschappelijke context is beperkt; Enerzijds situeert het projectgebied zich in een historisch landbouwgebied waarin oudere archeologische indicaties tot op vandaag erg schaars zijn. Anderzijds toont historische cartografie ons dat de het afgebakende terrein zich nabij een (pre)historische uitvalsweg bevindt. Vanuit een landschappelijk oogpunt voegen we hier nog aan toe dat de inplanting op een heuvelflank nabij waterlopen prehistorisch potentieel uitdraagt.

Dit alles maakt dat we bij vooronderzoek met, of zonder ingreep in de bodem weinig archeologische indices anticiperen die kunnen bijdragen aan een overkoepeld diachroon overzicht van de regio.

Bibliografie

Literatuur:

De Maegd C., Van Aerschot S., 1975. Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Vlaams-Brabant, Halle-Vilvoorde, Bouwen door de eeuwen heen, 2n, 737.

Driesen P., Van de Staey I., Steegmans J., 2012. Het archeologisch onderzoek in het kader van de DN1000 aardgasvervoersleiding VTN2. Lot 1 en 2: Deeltraject Opwijk-Voeren, *Aron bvba Rapport 170*, Sint-Truiden, 37-42.

Sevenants W., 1987. *Een archeologische inventaris van de kaarten N.G.I 23/3-4, 23/7-8 en 31/3-4. Nota's ten behoeve van een streekbeschrijving*, onuitgegeven licentiaatsthesis Katholieke Universiteit Leuven.

Tack G., Van Den Brempt P., Hermly M., 1993. *Bossen van Vlaanderen. Een historische ecologie*, Davidsfonds, Leuven.

Verhulst A., 1995. *Landschap en landbouw in middeleeuws Vlaanderen*, Brussel, 191.

Collecties:

-

Kaartmateriaal:

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778] kaartblad 75-76.

Villaretkaart [1745-1748]

Topografische kaart van Vandermaelen [1846 – 1854].

Topografische kaart Atlas der Buurtwegen [1840].

Digitale bronnen:

www.geopunt.be

www.cai.be

<https://dov.vlaanderen.be>

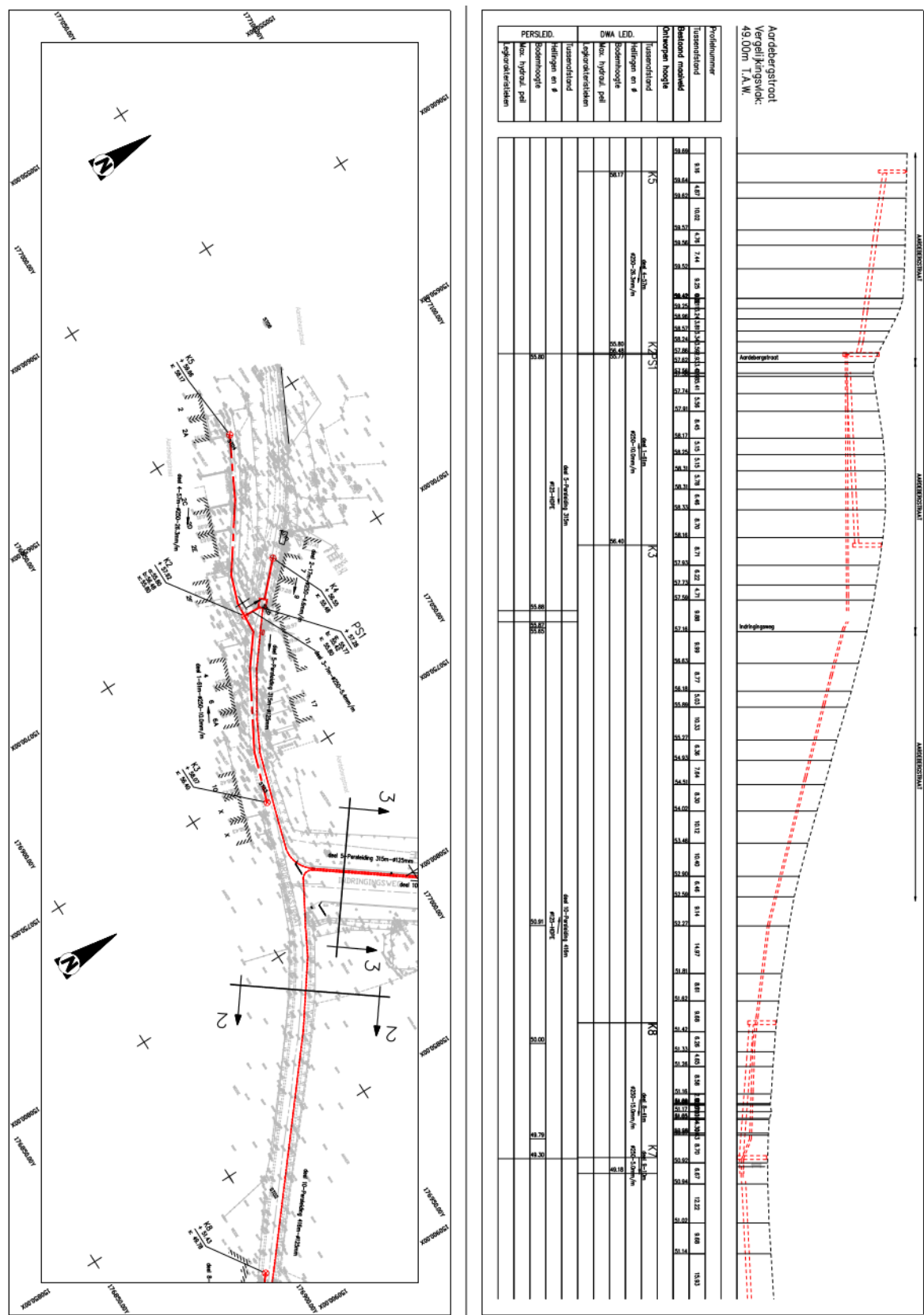
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

Bijlage

Figurenlijst:

- Figuur 1: Situering t.o.v. Vlaanderen
- Figuur 2: Uitsnede topografische kaart
- Figuur 3: Uitsnede kadasterkaart
- Figuur 4: Orthografische weergave projectgebied
- Figuur 5: Digitaal Terrein Model – o.b.v. DHM Vlaanderen II
- Figuur 6: Digitaal Terrein Model – o.b.v. DHM Vlaanderen II
- Figuur 7: Uitsnede bodemtextuurkaart
- Figuur 8: Uitsnede bodemdrainagekaart
- Figuur 9: Uitsnede historische kaart Ferraris
- Figuur 10: Uitsnede historische Villaretkaart
- Figuur 11: Projectie gekende CAI-locaties
- Figuur 12: gestileerd overzicht geplande rioolingrepen

X- Plan Pompstations - X